Міністерство культури України

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

Кафедра **Хореографії та пластичного виховання**
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
_____ Інга Чхатарашвілі-Петраш
« 31 » 08 2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАРОДНО-СЦЕНІЧНИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ТАНЕЦЬ (2-РБ)
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))

спеціальність В6 Перформативні мистецтва
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Режисура балету
(назва освітньої програми)

Київ – 2026

Розробник:
Устінова Наталя, старший викладач кафедри

Викладач:
Устінова Наталя, старший викладач кафедри

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Хореографії та пластичного виховання Факультету театрального мистецтва
(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол № 7 від 26.08.2026 р.
Завідувач кафедри _____ Юрій СТАРОСТІН
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової/ творчої) програми

Доцент, заслужений працівник культури України _____ Ольга БІЛАШ
(підпис)

Пролонговано:
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язковий компонент циклу професійної підготовки	
Курс	**2-й**	
Семестр	**3-й**	**4-й**
Кількість кредитів	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
	2	2
	Семінарські	
	-	-
	Практичні	
	54	54
	Індивідуальні	
	-	-
	Консультативні	
	-	-
	Самостійна робота	
	34	34
Вид підсумкового контролю	***залік***	***залік***

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: метою навчальної дисципліни є вивчення хореографічних зразків народно-сценічної хореографії , практичне володіння хореографічною лексикою, характером , своєрідною манерою і стилем виконання танців народів світу та українськими народними танцями всіх регіонів України.

Завдання: розширення мистецького світогляду та ціннісних орієнтацій майбутніх хореографів на основі ознайомлення та вивчення кращих зразків академічного народного танцю, танцювальної культури народів нашої країни, танців народів світу; освоєння теорії та методики викладання народно-сценічного танцю, методики побудови уроку, правил складання комбінацій та етюдів; накопичення теоретичних знань та практичних навичок із підготовки та проведення уроків з народно-сценічного танцю; прищеплення навичок аналізу особливостей танцювальних культур народів світу; удосконалення рівня танцювальної техніки, емоційної виконавчої виразності студентів.

В процесі вивчення дисципліни студенти здобувають наступні компетенції:
СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.
СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямах, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

Згідно з вимогами ОПП (ОНП) студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Очікувані результати навчання (ПР) за дисципліною:
ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; кваліфікувати види та жанри сценічного мистецтва.
ПР19.Організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	консультації протягом семестру	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
2 курс / 3 семестр:							
Тема 1.	**5**	1	-	-	-	-	4
Тема 2.	**20,5**	0,5	-	10	-	-	10
Тема 3.	**55**	-	-	40	-	-	15
Тема 4.	**9,5**	0,5	-	4	-	-	5
Разом	**90**	2	-	54	-	-	34
2 курс / 4 семестр:							
Тема 1.	**5**	1	-	-	-	-	4
Тема 2.	**30,5**	0,5	-	20	-	-	10
Тема 3.	**15,5**	0,5	-	10	-	-	5
Тема 4.	**39**	-	-	24	-	-	15
Разом	**90**	2	-	54	-	-	34
УСЬОГО	**180**	4	-	108	-	-	68

4. Програма навчальної дисципліни
2 курс / 3 семестр:

Тема 1. Народно-сценічний танець – вид художньої творчості народу
Рекомендована література:

1. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю [Текст] : посібник / Є.В. Зайцев. – К. : Мистецтво, 1975 – (Б-чка худож. самодіяльності «Райдуга»; №4). Ч.1. – 1975. – 223 с.
2. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю [Текст] : посібник / Є.В. Зайцев. – К. : Мистецтво, 1975 – Ч.2. – 1976. – 285 с. : іл. – (Б-чка худож. Самодіяльності ; №1).

3. Володько, В. Ф. Народно-сценічний танець як складова національної культури / В. Ф. Володько // Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : Зб. матеріал. І Всеукр. наук. - творч. конф., Київ, 20 травня 2013р. – К. : НАКККіМ, 2013. – С. 11-14

Тема 2. Термінологія в народно-сценічному танці

Основні позиції та положення рук та ніг. Характерні ознаки чоловічих та жіночих рухів у народно-сценічному танці.

Рекомендована література:

1. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю [Текст] : посібник / Є.В. Зайцев. – К. : Мистецтво, 1975 – (Б-чка худож. самодіяльності «Райдуга» ; №4). Ч.1. – 1975. – 223 с.
2. Ю. Зайцев Є., Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю. – Вінниця, 2007
3. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник / В. Ф. Володько. – К. : ДАКККіМ, 2007. – 304 с.
4. Володько, В. Ф. Народно-сценічний танець як складова національної культури / В. Ф. Володько // Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : Зб. матеріал. І Всеукр. наук. - творч. конф., Київ, 20 травня 2013р. – К. : НАКККіМ, 2013. – С. 11-14
5. Володько В. Ф. Шляхи оновлення народно-сценічного танцю на сучасному етапі. Мистецтвознавчі записки. – К. 2012 – Вип. 22 – С. 162-167.

Тема 3. Структура уроку народно-сценічного танцю. Методика виконання вправ біля станка та на середині залу

Вправи біля станка та на середині залу 1 рівня складності.

Рекомендована література:

1. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтва I-IV рівнів акредитації – Вінниця:Нова книга,2007.-416с
2. Ю. Зайцев Є., Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю. – Вінниця, 2007
3. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник / В. Ф. Володько. – К. : ДАКККіМ, 2007. – 304 с.
4. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. Київ : Мистецтво, 1996. 496 с.
5. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. – К.: Мистецтво, 1968.

Тема 4. Музичне оформлення уроку народно-сценічного танцю

Рекомендована література:

1. Гуменюк А. І. Українські народні танці / А.І. Гуменюк. – К.: Наукова думка, 1969. – 612 с.
2. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю [Текст] : посібник / Є.В. Зайцев.

– К. : Мистецтво, 1975 – (Б-чка худож. самодіяльності "Райдуга" ; №4). Ч.1. – 1975. – 223 с.
3. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю [Текст] : посібник / Є.В. Зайцев. – К. : Мистецтво, 1975 – Ч.2. – 1976. – 285 с. : іл. – (Б-чка худож. Самодіяльності ; №1).

2 курс / 4 семестр:

Тема 1. Творчість видатних діячів народної хореографії. Шляхи розвитку народного хореографічного мистецтва.

Рекомендована література:

1. Боримська Г. Самоцвіти України. – К: Мистецтво, 1986.- С.8-92.
2. Кривохижа А. Гармонія танцю.- Кіровоград, 2002.- С.4-102.
3. Станишевский Ю. Украинский балетный театр: история и современность / Юрий Станишевский. К.: Муз. Украина, 2008. – 411 с.
4. Плахотнюк О. А., Лань О.Б. та інші. Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури (сучасний поліжанровий дискурс). Колективна монографія./ за заг. ред. О. Плахотнюка. – Львів : СПОЛОМ. 2020. – 316 с.

Тема 2. Характеристика польського народного танцю.

Основні положення рук, положення рук у парі. Лексичні особливості, манера та характер виконання. Основні рухи польських народних танців. Створення та розучування студентами комбінацій з тренувальних вправ біля станка та на середині залу.

Рекомендована література:

1. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю.- К: Мистецтво, 1975. – С 147-180.
2. Зайцев Є., Колісніченко Ю.,Основи народно-сценічного танцю.-Вінниця,2007р. С. 269-273.
3. Бердовський А., Бондаренко А. Композиції та етюди танців народів світу.- К: Наукова думка, 1976.- Іч.- С

Тема 3. Характеристика італійського народного танцю.

Основні положення рук, положення рук у парі. Лексичні особливості, манера та характер виконання. Основні рухи італійських народних танців. Створення та розучування студентами комбінацій з тренувальних вправ біля станка та на середині залу.

Рекомендована література:

1. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю.- К: Мистецтво, 1975. – С 147-180.
2. Зайцев Є., Колісніченко Ю., Основи народно-сценічного танцю.-Вінниця,2007р. С. 269-273.
3. Бердовський А., Бондаренко А. Композиції та етюди танців народів світу.- К: Наукова думка, 1976.

Тема 4. Характерні особливості танців етнічних меншин України: єврейський, молдавський, ромський, грецький та інші танці.

Рекомендована література:

1. Бердовський А., Бондаренко А. Композиції та етюди танців народів світу.- К: Наукова думка, 1976.

5. Методи навчання

1. Аналітично-пояснювальний метод

Викладач пояснює суть рухів, позицій, походження елементів.

Розбираються особливості народно-сценічного танцю — національні стилі, манера виконання, ритміка, музичність.

Мета — усвідомлення логіки танцю як системи.

2. Практично-виконавський метод - основний у хореографічній підготовці.

Полягає у багаторазовому повторенні рухів, відпрацюванні техніки, координації, темпу, динаміки. Включає вправи біля станка, у центрі залу, у парі, групові танці.

3. Наслідувально-репродуктивний метод

Студенти повторюють рухи за педагогом або за відеозразками.

Формує правильну техніку та пластику.

4. Творчо-пошуковий метод. Спрямований на розвиток творчого мислення режисера.

Студенти самостійно створюють етюди, комбінації, короткі постановки у стилі народного танцю.

Використовується для формування індивідуальної режисерської мови.

5. Комплексно-аналітичний метод.

Поєднання теорії та практики: аналіз хореографічних творів, перегляд вистав, обговорення композиційних рішень.

Вивчення драматургії народно-сценічного танцю, структури номера, образності.

6. Метод етнохореографічного аналізу.

Залучає вивчення фольклорних джерел: побутових танців, обрядів, національні манер руху.

Використовується для автентичності постановок і глибшого розуміння національної стилістики.

7. Інтегрований метод.

Поєднує танець із музикою, драматургією, акторською майстерністю.

Використовується у навчанні режисерів для створення сценічно цілісного образу.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Студентам пропонується скласти комбінації, етюди, композиції на основі вивченої лексики, пластичної культури різних національностей. По деяким темам курсу (на розсуд викладача) можуть виконуватися реферати або контрольні тести.

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
2 курс / 3 семестр			
Тема 1.	Доповідь по темі: «Народно-сценічний танець – вид художньої творчості народу»	Усна доповідь	5
Тема 2.	Студент повинен продемонструвати: – позиції ніг та положення рук у народно-сценічному танці	Практичний показ	5
Тема 3.	Скласти 3 вправи біля станка на основі вивченої лексики	Практичний показ	10
Тема 4.	Підібрати музичний супровід до своїх комбінацій біля станка	Нотний матеріал або звукозапис	5
2 курс / 4 семестр			
Тема 1.	Реферат або презентація на тему: Творчість видатних діячів народної хореографії. Шляхи розвитку народного хореографічного мистецтва.	Друк-доповідь або Презентація-доповідь	10
Тема 2.	Скласти 1 вправу біля станка та 1 на середині залу на основі вивченої лексики	Практичний показ	5
Тема 3.	Скласти 1 вправу біля станка та 1 на середині залу на основі вивченої лексики	Практичний показ	5
Тема 4.	Скласти 2 вправу біля станка та 2 на середині залу на основі вивченої лексики	Практичний показ	10

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Креативність, творчий підхід (фантазія)	2
Знання комбінацій вправ та етюдів	1
Виразність та чіткість практичного виконання	2
Методична грамотність в складанні комбінацій	2
Широке розкриття теми	3

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Підсумковий (семестровий) контроль – залік в 3-му та 4-му семестрі

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Точність і відмінна якість виконання завдань з пройденого матеріалу відповідно робочої програми	30-27
Високий рівень демонстрації умінь з незначними недоліками	26-22
Добрий та посередній рівень виконання завдань з певною кількістю помилок	21-17
Дуже посередній рівень демонстрації умінь із значною кількістю помилок	16-10

8. Розподіл балів, які отримують студенти

2 курс / 3 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи					Сума балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	ЗАЛІК	
15	20	20	15	30	100

2 курс / 4 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи					Сума балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	ЗАЛІК	
10	15	20	25	30	100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	**A**	**Відмінно** – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	**B**	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	**C**	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	**D**	**Задовільно** – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	**E**	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	**FX**	**Незадовільно з можливістю повторного складання** – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)

0 – 34	**F**	**Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу** – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна:

1. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю.: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтва I-IV рівнів акредитації – Вінниця: Нова книга, 2007. – 416 с.
2. Зайцев Є., Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю. – Вінниця, 2007
3. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник / В. Ф. Володько. – К. : ДАКККіМ, 2007. – 304 с.
4. Володько В. Ф. Народно-сценічний танець як складова національної культури / В. Ф. Володько // Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : Зб. матеріал. І Всеукр. наук. - творч. конф., Київ, 20 травня 2013р. – К. : НАКККіМ, 2013. – С. 11-14
5. Володько В. Ф. Шляхи оновлення народно-сценічного танцю на сучасному етапі. Мистецтвознавчі записки. – К. 2012 – Вип. 22 – С. 162-167.
6. Литвиненко В.А. Зразки народної хореографії: підручник. 2-е вид. Київ: Альтерпрпес, 2008. 468 с.

Допоміжна:

1. Шевченко В.Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії : навчально-метод. посіб. для вищих навчальних закладів культури і мистецтв України. Київ : ДАКККіМ, 2006. 184 с.
2. Голдрич О. Методика роботи з хореографічним колективом – Львів: Край, 2002.
3. Колесниченко Ю. В. Инструменты хореографа. Терминология хореографии. Киев: Освіта України, 2012. 660 с.
4. Шалапа С. В. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник. Київ: НАКККіМ, 2015. Ч. 1. 252 с.
5. Шалапа С. В. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник. Київ: НАКККіМ, 2015. Ч. 2. 220 с.